

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ในเขตตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2549 – 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์
ระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.
2549 – 2553 มีความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของวิทยานิพนธ์ ระเบียบวิธีการวิจัย การกำหนด
ประชากรและตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่
ใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล การเขียนสรุปรายงานผลการวิจัย
2. เพื่อสังเคราะห์สร้างข้อสรุปผลการวิจัย แยกตามประเด็นการวิจัยได้แก่
การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป
และงานอื่นๆ

สรุปผล

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ พ.ศ. 2549 – 2553 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของวิทยานิพนธ์

1.1 ปีที่อนุมัติวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ที่นำมาส่งวิเคราะห์ เป็นวิทยานิพนธ์ที่อนุมัติในช่วง พ.ศ. 2549 – 2553 จำนวน 285 เล่ม ส่วนใหญ่เป็น วิทยานิพนธ์ที่อนุมัติในช่วง 5 ปีแรก (2549 - 2553) ปีที่มีวิทยานิพนธ์มากที่สุด คือ ปี พ.ศ. 2549 และ ปี พ.ศ. 2551 ส่วนในช่วง 2 ปีหลัง (2552 - 2553) มีจำนวนลดลง

1.2 ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงสำรวจ รองลงมาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการวิจัยเชิงปริมาณในปริมาณน้อย

1.3 ประเด็นการวิจัย

ประเด็นในการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์กร โดยศึกษาในหัวข้อสำคัญ การบริหารหรือการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือสถานศึกษาส่วนการศึกษาในประเด็นอื่นๆ เช่น การปฏิรูปการศึกษา การวางแผน มีการศึกษาในปริมาณน้อย

1.4 พื้นที่ที่ทำการวิจัย

วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นการศึกษามหาวิทยาลัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและการศึกษาในพื้นที่ จังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง จังหวัดที่มีการศึกษามากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดสกลนคร นอกจากนี้ยังมีการศึกษาในต่างประเทศ คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา อีกด้วย

1.5 ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษากับ ครู อาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีนวนกว่าร้อยละห้าสิบของวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังมีการศึกษากับบุคลากรทางการศึกษา องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น นักเรียน/นักศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ส่วนกลุ่มอื่นๆ มีการศึกษาในปริมาณน้อย

1.6 วิธีการเลือกหรือสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกหรือสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้มากที่สุด คือ การเลือกสุ่มแบบง่าย ที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ รองลงมา คือ การศึกษาจากประชากร และการเลือกสุ่มแบบเจาะจง ส่วนการเลือกและการสุ่มแบบอื่น มีในปริมาณน้อย นอกจากนี้ยังมีวิทยานิพนธ์ ที่ไม่ระบุวิธีการเลือกหรือการสุ่มด้วย

1.7 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ใช้มากที่สุด คือ แบบสอบถาม รองลงมา คือ แบบสำรวจและแบบสังเกต นอกจากนี้ยังมีการใช้แบบสัมภาษณ์และบันทึก ในการวิจัยเชิงคุณภาพอีกด้วย

1.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐานที่ใช้มากที่สุด คือ ร้อยละ รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนมัธยฐานมาใช้ในปริมาณน้อย สถิติทดสอบสมมติฐาน ที่ใช้มากที่สุด คือ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) และในการใช้สหสัมพันธ์อย่างง่าย ในส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง มีการใช้ปริมาณน้อย

2. สรุปผลการสังเคราะห์ ผลการวิจัย

2.1. วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การนิเทศ การดำเนินการวางแผนปฏิบัติงาน งานหลักสูตรสถานศึกษา งานสารสนเทศ การประเมิน โครงการ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะนำมาสอนนักเรียนประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม

2.2. วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ความต้องการในการพัฒนาตนเอง ระเบียบวินัยจรรยาบรรณ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น และการปฏิบัติของสถานศึกษา พบว่า การบริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก แต่เมื่อศึกษาถึงปัญหาขององค์กร มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้องค์กรจะมีสภาพการบริหารและการปฏิบัติงานที่ดี แต่ยังมีปัญหา โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร และครูอาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

2.3. วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การเงินบัญชี และพัสดุ การประเมิน โครงการและ
แผนงานการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาจากความคิดเห็นและเปรียบเทียบ
ตัวแปร สถานภาพตำแหน่ง เพศ ประสบการณ์ หรือขนาด โรงเรียน ส่วนใหญ่มีการใช้งบประมาณ
ตามแผนและ โครงการที่กำหนดไว้ ปัญหาที่พบคือ งบประมาณมีจำนวนจำกัด ประชากรที่ใช้ใน
การวิจัย จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู โดยเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม

2.4. วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ งานธุรการ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน ความพึงพอใจต่อการบริหารงานห้องสมุด กิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง การจัด
สภาพแวดล้อม สภาพการออกกลางคันของนักเรียน การป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาจากความคิดเห็น จากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หรือนักเรียน
โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม

2.5. วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับงานอื่นๆ

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่
สถานศึกษา มีการดำเนินงานการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติการสอน มีการนำนโยบาย
ไปสู่การปฏิบัติครอบคลุมทุกด้าน การปรับปรุงพัฒนาเด่นชัดขึ้น ครูและบุคลากรมีความ
กระตือรือร้นและมุ่งความสำเร็จ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน นักเรียน โดยเครื่องมือที่
ใช้ เป็นแบบสอบถาม

อภิปรายผล

จากการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่าง พ.ศ. 2549 – 2553 ทำให้ทราบถึง
สภาพและปัญหาในการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันจะนำไปสู่การวางแผน เพื่อ
พัฒนาแก้ไขดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่การวางแผน
พัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากข้อค้นพบจากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การนิเทศ การดำเนินการวางแผนปฏิบัติงาน งานหลักสูตร
สถานศึกษา งานสารสนเทศ การประเมิน โครงการ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็น
สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการดำเนินการวางแผนปฏิบัติงานตามแผน มีการสรุปและประเมิน โครงการตามแผนงาน ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการศึกษา มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต บุญเลิศ (2543 : 74) กล่าวว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ให้ความสำคัญต่องานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมุ่งช่วยเหลือ พัฒนาให้มีคุณภาพ โดยการร่วมแรงร่วมใจกันทำงานใช้เหตุผลและแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมีการร่วมวางแผนนิเทศในโรงเรียน บันทึกการนิเทศไว้เป็นหลักฐานตลอดจนมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ

2. จากข้อค้นพบจากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร ขวัญและ กำลังใจในการปฏิบัติงาน ความต้องการ ในการพัฒนาตนเอง ระเบียบวินัยรรยาบรรณ ส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น และการปฏิบัติของสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานบุคลากร ภายในโรงเรียน มีการจัดสัมมนาการศึกษาดูงาน ให้กับบุคลากรเป็นส่วนใหญ่ โดยภาพรวม พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนที่มีสภาพพื้นที่ต่างกันมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ ศรินทร์ วงศ์สวัสดิ์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ทำเรื่อง การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การบริหารงานบุคลากร โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

3. จากข้อค้นพบจากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การเงินบัญชี และพัสดุ การประเมิน โครงการและแผนงานการ ประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาจากความคิดเห็น ในการปฏิบัติงานด้าน งบประมาณในสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า สถานศึกษาแต่ละแห่ง มีการจัดทำเอกสารทางด้านการเงินและพัสดุ ที่เป็นปัจจุบันและมีการ ใช้เงินงบประมาณตามแผนและ โครงการตามที่โรงเรียน กำหนดไว้ แต่การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ไม่มีการใช้เงินตาม แผนและ โครงการตามที่กำหนด และงบประมาณมีจำนวนจำกัดการประเมิน โครงการและแผนงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร ทีหอคำ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาความพร้อมในการดำเนินงานเพื่อรองรับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานของ สถานศึกษาในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีความพร้อมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทัน สุระมูล (2550 : 89) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานงบประมาณใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวม ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการรายงานทรัพย์สินทางการเงินและผลการดำเนินงานแตกต่างกัน

4. จากข้อค้นพบจากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป พบว่า เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ งานธุรการ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความพึงพอใจต่อการบริหารงานห้องสมุด กิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง การจัดสภาพแวดล้อม สภาพการออกกลางคันของนักเรียน การป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาจากความคิดเห็น งานบริหารงาน ด้านงานธุรการแต่ละสถานศึกษามีผู้ที่รับผิดชอบงานธุรการทำให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บทบาทหน้าที่ของชุมชนย่อยและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม พบว่า ได้ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เห็นความสำคัญของบุตรหลานที่เข้ามาศึกษาเล่าเรียน จึงให้ความร่วมมือร่วมจัดกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น เช่น วันแม่ วันเด็ก วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมี เชาระกำ (2542 : บทคัดย่อ) โดยทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประถมศึกษา พบว่า กรรมการโรงเรียนประถมศึกษามีระดับการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารทั่วไป โดยรายด้านอยู่ในระดับมาก

5. จากข้อค้นพบจากผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเกี่ยวกับงานอื่นๆ พบว่า เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่สถานศึกษา มีการดำเนินงานการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติการสอน มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติครอบคลุมทุกด้าน การปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้เด่นชัดขึ้น ซึ่ง กรมวิชาการ (2543 ข : 17) ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์
 - ควรมีการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ในสาขาอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปและเห็นภาพรวมของการทำวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรหรือสาขานั้นๆ
2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาวิทยานิพนธ์
 - 2.1 การศึกษาสภาพการบริหารหรือการดำเนินงาน ควรศึกษาทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ไขควบคู่ไปไปด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง
 - 2.2 ควรศึกษาในหน่วยงานแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยทำการศึกษาเชิงลึกมากกว่า การศึกษาระดับกว้างอย่างผิวเผิน เช่น แทนที่จะศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ควรจะศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งใดแห่งหนึ่ง ซึ่งจะได้ประโยชน์มากกว่า เพราะได้สาระที่ละเอียดเห็นจุดที่จะปรับปรุงแก้ไขชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ไปเป็นข้อสนเทศในการกำหนดทิศทางสำหรับการวิจัยในเรื่องที่ยังมีการวิจัยน้อยและยังไม่ได้วิจัย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ ควรนำผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ ไปเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อเรื่อง ประเมินปัญหาการวิจัยและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเด็นที่ยังไม่ได้ศึกษา

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

4.1 ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นผลงานวิจัยในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา อย่างกว้างขวางหลากหลายสถาบัน

4.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนรูปแบบต่างๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ปฏิบัติ